

Reexamining our Priorities

1. Parshas Shemos 1:15-17

The king of Egypt spoke to the Hebrew midwives, one of whom was named Shiphrah and the other Puah,

Saying, "When you deliver the Hebrew women, look at the infant: if it is a boy, kill him; if it is a girl, let her live."

The midwives, fearing God, did not do as the king of Egypt had told them; they let the boys live.

וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לַמִּיֻּלֶּדֶת הָעִבְרִית אֲשֶׁר שָׁם
הָאֵחָת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשְּׁנִיַּת פּוּעָה:

וַיֹּאמֶר בְּיֻלְדְּכֶן אֶת־הָעִבְרִיּוֹת וְרֵאִיתֶן עַל־הָאֲבָנִים
אִם־בֵּן הוּא וְהַמַּתְּנָן אֹתוֹ וְאִם־בַּת הִיא וְחִיָּה:

וַתִּירָאנָּן הַמִּיֻּלֶּדֶת אֶת־הָאֱלֹקִים וְלֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר אֲלֵיהֶן מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַתַּחֲיֶינָּן אֶת־הַיְלָדִים:

2. Rashi (ibid)

SHIPRAH — This was Yocheved; she bore this additional name because she used to put the babe after its birth into good physical condition (משפרת) by the care she bestowed upon it (Sotah 11b).

PUAH — This was Miriam, and she bore this additional name because she used to Call aloud and speak and croon to the babe just as women do who soothe a child when it is crying (Sotah 11b).

שפּרה. יוֹכֶדֶד, עַל שֵׁם שֶׁמְשַׁפֶּרֶת
אֶת הַיְלֵד (שם):

פּוּעָה. זוֹ מֵרִים, שֶׁפּוּעָה וּמְדַבֶּרֶת
וְהוֹגָה לְיֻלְדֵי (שם), כְּדֶרֶךְ הַנְּשִׂיִם
הַמְפִּיסוֹת חִינוּךְ הַבּוֹכָה.

3. Rashi (Shemos 1:1)

NOW THESE ARE THE NAMES OF THE CHILDREN OF ISRAEL — Although scripture has already enumerated them by name whilst they were living, when they went down into Egypt (Genesis 46:8-27), it again enumerates them when it tells us of their death, thus showing how dear they were to God — that they are compared to the stars which also God brings out and brings in by number and name when they cease to shine, as it is said, (Isaiah 40:26) "He brings out their host by number, He calls them all by name" (Exodus Rabbah 1:3; Tanchuma Yashan 1:1:2).

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אַע"פ
שֶׁנִּמְנְאוּ בְחַיֵּיהֶם בְּשֵׁמוֹתָם, חִזַּר
וּמְנָאֵם בְּמִיתָתָם, לְהוֹדִיעַ חֶבְתָּם,
שֶׁנִּמְשְׁלוּ לְכוֹכְבִּים, שֶׁמוֹצִיאֵם
וּמְכַנִּיסֵם בְּמִסְפָּר וּבְשֵׁמוֹתָם (שְׁמוֹת
רַבָּה), שֶׁנֶּ' "הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר
צָבָאָם לְכֹלָם בְּשֵׁם יְקָרָא" (ישעיהו
מ'):

4. Rav Ori weisbaum – ספר הארת התפילה

הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צָבָאָם לְכֹלָם בְּשֵׁם יְקָרָא: לחזו"ל נגלה מספר הכוכבים, עיין ברכות לב: 34.1064 ועוד שלש עשרה אפסים. אלף וששים וארבע קוודריליון ועוד 34 טריליון כוכבים. לכל כוכב יש תפקיד בבריאה והוא ממונה על משהו מסוים, וזו הכוונה "לכולם שמות יקרא". וכפי שאמר ישעיה (מ, כו) 'המוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא, מרוב אונים ואמיץ כח איש לא נעדר'. אם כן הכל מתנהל בסדר ובמשטר נפלא ובהשגחה מדוקדקת, ממילא ברור שיש לכל מאורעות ההסטוריה תכלית מכוונת מאתו יתברך. ישראל נמשלו לכוכבים, וכל אותה מערכת נוראה של כוכבים לא נבראה אלא בשביל ישראל, אם כן אנו בטוחים שהקב"ה לא יעזוב אחד מהם, וכפי שחזו"ל אומרים (ברכות לב:) אחרי שמתארים מספר הכוכבים ואת אמרת עזבתני ושכחתני!?

5. Rav Yeruchom Levovitz (1873-1936)

ויאמר מלך מצרים למילדות העבריות אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה (א, טו). וברש"י: שפרה זו יוכבד, ע"ש שמשפרת את הולד. פועה זו מרים, ע"ש שפועה ומדברת והוגה לולד כדרך הנשים המפייסות תינוק הבוכה.

לא נזכרו כלל בשמותיהן שנקראו עד עכשיו, אלא נקראו כאן בשמות מיוחדים, הנה כי יתכן ואפשר שבדברים קטנים, ואפילו בדברים הכי קטנטנים כמו אלה, בשפור ופיוס תינוקים, שהוא מהדרכים אשר נשים עושות תמיד, והם בזה זכו להקרא בשמות, דענין שמות הוא עיקר מציאותו של הנושא הם הדברים שאנו אומרים תמיד, כי אין בבריאה לא דברים קטנים ולא דברים גדולים, אלא הכל תלוי בהאדם, האדם הגדול הוא ההולך ונושא אלומות של גדלות מהדברים הכי קטנים, ולהאדם הקטן גם הדברים היותר רמים בעצמם, מתהווים בידינו לרפש ואשפתות.

כתב הרמב"ם בשמונה פרקים פרק חמישי: וישים לנגד עיניו תמיד תכלית אחת, והיא השגת השם ית' וכו' וישים פעולותיו כולם, תנועותיו ומנוחותיו וכל דבריו, מביאים לזה התכלית, עד שלא יהיה בפעולותיו דבר מפועל ההבל, ר"ל פועל שלא יביא אל זאת התכלית, והמשל בזה שישים הכוונה באכילתו ובשתייתו ומשגלו וכו' בבריאות גופו לבד, והכוונה בבריאות גופו שתמצא הנפש כלים בריאים ושלמים לקנות החכמות וקנות מעלות המדות ומעלות השכליות עד שיגיע לתכלית ההוא וכו' וכן כשיתעסק לקנות ממון וכו' מביאות אל המעלות האמיתיות, כי האדם שיבא ויאכל מזון ערב אל החיך וכו' זה והבהמה אצלי שוין, עיי"ש כל דבריו הקדושים.

ולענ"ד הבהמה עוד יותר בתכלית הקדושה והצדקות נגד זה האדם, כי הבהמה אינה יודעת מערבות בעלמא, היא רק ממלאה צורך טבעה, והטבע הלא היא עצמה של חכמה, אבל האדם הזה מנוגד ממש לכל חכמה ושכל.... כל ענין גדלות ורוממות, ומשיגים הם אמנם גדלות אף מכל מיני קטנטנויות, ממשחק של פריפו" לילדים קטנים, זוכים הם לרום המעלה, למקום מיוחד בתורה הקדושה, ואנשים פשוטים, הם הנם דורסים ברגליהם על כל מעלה נכונה, הכל בעיניהם דברים קטנים. וכמוהם יהיו עושיהם, מתקטנים בתכלית עד כריתות ר"ל.

"ואל תמעט בעיניך שום טובה שתעשנה לשמו אפילו במלה או בראיה, כי המעט ממך רב אצלך!"

6. Rav Yechezkel Heilprin (1660-1746) Seder HaDoros

ר' יהושע בן אלם הגידו לו בחלום, שמח בלבבך שאתה וננס הקצב כל מושבו ומושבו בג"ע וחלקו וחלקו שוין כאחד, כשניעור ר"י חשב בלבו ואמר אוי לי שמיום שנולדתי הייתי תמיד ביראת קוני ולא עמלתי אלא בתורה לא הלכתי ד' אמות בלא ציצית ותפילין והיו לי פ' תלמידים ועכשיו שקולין מעשי ותורת ע"ה עם הקצב. שלח לתלמידיו תדעו שלא אכנס לביהמ"ד עד שאראה מי הוא זה האיש ומה מעשיו שהוא חברי בג"ע. מיד הלך עם תלמידיו מעיר לעיר ושאל בשם האיש ובשם אביו עד שבא אל עירו. כשנכנס שאל מיד היכן ננס הקצב אמרו לו למה אתה מבקש אותו אתה חסיד וצדיק ותשאל על איש כמוהו, אמר להם מה מעשיו א"ל אדוננו לא תשאל ממנו כלום עד שתראה אותו מיד. שלחו בשבילו ואמרו לו ר' יהושע בן אלם שואל אותך א"ל ננס מי אנכי ומי אבותי בישראל שר"י שואל אותי? אמרו לו עמוד ולך עמנו חשב בלבו שכל מה שאמרו לו שקר הוא ואמר לא אלך עמכם שאתם משחקים בי מיד חזרו לר"י ואמרו לו אתה אור ישראל ואור עינינו עטרת ראשנו איך תשלחנו בשבילו הלא הוא לא רצה לילך עמנו, אמר להם תדעו שלא אשב עד שאראה אותו, הלך ר"י בעצמו אצל ננס הקצב ונפל ננס על פני ר"י ואמר מה היום מיומים שעטרת ישראל בא לפני עבדו, א"ל דבר יש לי לדבר עמך א"ל דבר א"ל מה מעשירי ומה מלאכתך, א"ל אדוני קצב אני ויש לי אב ואם זקנים ואינם יכולים לעמוד על רגליהם ובכל יום ויום אני מלבישם ומאכילם ומרחיצם בידי. מיד עמד ר"י ונשקו על ראשו וא"ל בני אשריך ואשרי גורלך מה טוב ומה נעים ואשרי חלקי שזכית להיות חברך בג"ע (ס' קטן מעשיות בדבור כבד את אביך):

7. Shemos Rabbah 2:3

דבר אחר, ומשה היה רעה, הדא הוא דכתיב (משלי ל, ה): כל אמרת אלוה צרופה, אין הקדוש ברוך הוא נותן גזלה לאדם עד שבודקהו בדבר קטן, ואחר כך מעלהו לגזלה, הרי לך שני גדולי עולם שבדקו הקדוש ברוך הוא בדבר קטן ונמצאו נאמנים והעלו לגזלה....

8. Rus 2:11

Boaz said in reply, "I have been told of all that you did for your mother-in-law after the death of your husband, how you left your father and mother and the land of your birth and came to a people you had not known before.

ויען בעו ויאמר לה הגד הגד לי כל אשר-
 עשית אתי-חמותך אחרי מות אישך ותעזבי
 אביך ואמך וארץ מולדתך ותלכי אל-עם
 אשר לא-ידעת תמול שלשום:

9. Targum (ibid)

Boaz replied thus: "It has been told to me on the authority of the sages, that when the Lord decreed [against intermarriage with Moab], He did not decree against the women, but against the men. Through prophecy I have been informed that kings and prophets are destined to descend from you, because of the kindness which you have shown your mother-in-law, in that you supported her after your husband died, and you left your gods and your people, your father and your mother and the land of your birth, and have gone to become a proselyte and to dwell in the midst of a people with whom you were unacquainted before.

ואתיב בעוז ואמר לה אתחנא אתחנא לי
 על מימר חכימא דכד גזר ה' לא גזר על
 נוקביא אלהין על גובריא ואתאמר עלי
 בנבואה דעתידין למפק מינד מלכין
 ונביאין בגין טיבותא דעבדת עם חמתך
 דפרנסת יתה בתר דמית בעליך ושבתך
 דחלתך ועמיד אבוד ואמיד נארע ילדותך
 נאזלת לאתגרא ולמתב בין עם דלא
 אשתמודע לך מאתמלי ומדקמוהי: